

Yhdenvertaisuuden toteutumisen tarkistuslista

Mitä on yhdenvertaisuus?

Aikaisemmista tutkimuksesta tiedetään, että haavoittuvassa ja heikommassa asemassa olevien väestöryhmien (kuten esimerkiksi maahanmuuttajaväestön, ikääntyneiden, tai vammaisten) palveluiden saatavuus ei aina toteudu parhaimmalla tavalla. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla/ohjelmalla voidaan vähentää eriarvoisuutta ja vastata asiakkaiden erilaisiin tarpeisiin sekä poistaa heidän kohtaamiaan esteitä.

Tämän tarkistuslistan tarkoitus on

- Auttaa organisaatioita tekemään itsearviointin siitä, miten yhdenvertaisia ja tasapuolisia niiden palvelut ovat.
- Auttaa lisäämään organisaatioissa tietoisuutta maahanmuutosta sekä tasapuolisuuteen ja monimuotoisuuteen liittyvistä kysymyksistä, koska ne vaikuttavat väestön hyvinvointiin.
- Auttaa organisaatioita ryhtymään toimiin kehittääkseen palveluita, jotka ovat oikeudenmukaisia ja yksilöllisiä.
- Tarjota ja esitellä nopea tarkistusväline palvelujen yhdenvertaisuudesta ennen mahdollista laajempaa itsearviointia (terveydenhuollon tasa-arvostandardeja käyttäen).
- Laajat yhdenvertaisuusstandardit alustandardeineen löytyvät täältä: [\[https://asiakas.kotisivukone.com/files/stesotesti.kotisivukone.com/Yhdenvertaisuus_standardit_hyvaksyty_13.3.2017.pdf\]](https://asiakas.kotisivukone.com/files/stesotesti.kotisivukone.com/Yhdenvertaisuus_standardit_hyvaksyty_13.3.2017.pdf).

Tarkistuslistan käyttö

- Tarkistuslista toimii parhaiten pienen työryhmän työskentelyssä. Saatat haluta liittää ryhmään asiakkaan tai asiakasryhmän edustajan.
- Tarkistuslista on joustava – voit käyttää sitä koko organisaatiossa, yksittäisissä palveluissa (tai molemmissa).
- Johdon tuki on olennainen työryhmän työskentelyssä.
- Jokaisen alakategorian osalta voit ilmoittaa, että se täyttyy kokonaan, osittain tai ei täyty lainkaan. Alakategorian kohdalla sinua pyydetään esittämään perustelut vastauksestasi. Perusteluna voi olla viittaus käytäntöä kuvaavaan asiakirjaan, jossa kuvataan toimintaperiaatteet. Kaiken käytettävissä olevan näytön kirjaaminen on suositeltavaa, koska se on lähtökohta oppimisen ja hyvien käytäntöjen jakamiselle.

Oikeudenmukaisuuden ja laadun parantaminen

Tämän tarkistuslistan ja terveydenhuollon tasa-arvoa koskevien yhdenvertaisuusstandardien käyttämisen tulisi olla osa laatustrategiaa. Tarkistuslistan käyttöön sisältyy organisaation tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen arviointi sekä kehittämisalueiden tunnistaminen, suunnitelmien laatiminen, toteuttaminen ja arviointi.

Hyväksytty Suomen Terveystä Edistävät Sairaalat ja Organisaatiot ry:ssä

17.9.2020

Taustatiedot

Organisaation nimi:

Minkälaista vastuu-, palvelu- tai toimialuetta edustatte?

Tarkistuslistan täyttöpäivämäärä:

Tarkistuslistan tiedot antoi (nimi ja asema):

Standardi

Yhdenvertaisuus päätöksenteossa

Toimintaperiaattemme ja suunnitelmamme edistävät yhdenvertaisuutta. Ne ovat kestäviä ja tehokkaita ja vähentävät osaltaan epätasa-arvoa.

Tavoite Määritellä, kuinka kehitämme yhdenvertaisuutta edistäviä toimintaperiaatteita, hallintoa ja seurantajärjestelmiä.

Valitse sopiva vaihtoehto:

	Kyllä ✓	Osin ✓	Ei ✓	Näyttö/ Kommentti
Meillä on kirjallinen (johdon) sitoumus, jolla edistämme tasa-arvon,-monimuotoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumista. Sitoumukseen sisältyy esimerkiksi toimintaperiaate tai selvitys/lausunto/päätös.	☐	☐	☐	
Meillä on yhdenvertaisuus-strategia tai suunnitelma, jossa määritellään ne toimet, jotka edesauttavat meitä tavoitteiden saavuttamisessa.	☐	☐	☐	
Arvioimme organisaatiomme yhdenvertaisuuden toimintaperiaatteita ja strategiaa säännöllisesti, esimerkiksi kerran vuodessa.	☐	☐	☐	
Meillä on toimintaperiaate, jolla ehkäisemme asiakkaiden, heidän perheenjäsentensä ja henkilöstön hyväksikäyttöä ja syrjintää, ja jolla edistämme ihmisarvoa ja erilaisuuden kunnioittamista.	☐	☐	☐	

Standardi

2

Yhdenvertainen palvelujen piiriin pääsy ja hyödyntäminen

Edistämme yhdenvertaista palvelujen piiriin pääsyä sekä palvelujen tasapuolista saatavuutta ja hyödyntämistä.

Tavoite Kannustaa poistamaan esteitä, jotka rajoittavat palvelujen saatavuutta.

Valitse sopiva vaihtoehto:

Kyllä ✓	Osin ✓	Ei ✓	Näyttö/ Kommentti
------------	-----------	---------	-------------------

Käytössämme on järjestelmiä tai työvälineitä palvelujen esteiden tunnistamiseksi ja käsittelemiseksi:

Fyysiset esteet, kuten rakennuksiin pääsyyn liittyvät ongelmat.	☐	☐	☐	
Tiedon käytön esteet. Asiakirjat ovat helposti ymmärrettäviä (esimerkiksi selkokielellä tai eri yhteisöjen kielillä mukaan lukien saame).	☐	☐	☐	
Viestintä/kielimuurit, jotka estävät palvelun saatavuuden, mukaan lukien kuulovammaiset tai henkilöt joilla on kognitiivinen este.	☐	☐	☐	
Oikeudellisen aseman, kelpoisuuden (esim. paperittomat maahanmuuttajat) tai kustannusten aiheuttamat esteet.	☐	☐	☐	

Standardi

3 Yhtenäinen palvelujen laatu

Tarjoamme korkealaatuisia yksilöllisiä palveluja kaikille.

Tavoite

Tukea organisaatiota kehittämään palveluja, jotka vastaavat asiakkaiden moninaisiin tarpeisiin, mukaan lukien turvallinen ympäristö ja palvelujen jatkuvuus.

Valitse sopiva vaihtoehto:

	Kyllä ✓	Osin ✓	Ei ✓	Näyttö/ Kommentti
Tarjoamme kommunikointitukea, kuten tulkkausta ja / tai kulttuurien välistä tai sisäistä tulkkausta käyttämällä päteviä (ja tarvittaessa kulttuurin tuntevia) tulkkeja.	☐	☐	☐	
Laadun kehittämiseksi kerätään tietoja asiakkaiden ominaisuuksista, kokemuksista ja sosiaalisesta/perhe taustasta, sillä ne liittyvät heidän palvelutarpeisiinsa (esim. kieli, kognitiivinen tila, alkuperäiskansojen asema, etnisyys, uskonto jne.). Meillä on käytössä seuraavia:				
Kirjaaminen / (kliininen) dokumentaatio.	☐	☐	☐	
Tietoiseen suostumukseen liittyvä toimintakäytäntö.	☐	☐	☐	
Tiedon siirtomenettely sekä viestintä palvelujen jatkuvuuden turvaamiseksi.	☐	☐	☐	

Standardi

Yhdenvertainen osallistuminen

4

Edistämme kaikkien palvelujen käyttäjien (myös syrjinnän ja syrjäytymisen vaarassa olevien) osallistumista palveluidemme suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Tavoite

Tukea organisaatiota kehittämään oikeudenmukaisia osallistumisprosesseja, jotka vastaavat kaikkien käyttäjien tarpeita ja mieltymyksiä.

Valitse sopiva vaihtoehto:

	Kyllä ✓	Osin ✓	Ei ✓	Näyttö/ Kommentti
Meillä on käytössämme järjestelmiä, joilla varmistamme käyttäjien / asiakkaiden osallistumisen palvelujen suunnitteluun, toteuttamiseen, mittaamiseen sekä arviointiin.	☐	☐	☐	
Meillä on järjestelmiä, joilla varmistetaan, että kuka tahansa voi antaa palautetta riippumatta kieli- luku- ja kirjoitustaidosta, tai viestintään liittyvistä tuen tarpeista.	☐	☐	☐	
Meillä on järjestelmiä, joilla vahvistetaan syrjäytymisvaarassa olevien ihmisten aktiivista osallistumista yhteisöömme siten, että heitä kuullaan palveluistamme käytävissä keskusteluissa ja palvelujen suunnittelussa.	☐	☐	☐	

5 Standardi

Yhdenvertaisuuden edistäminen

Edistämme oikeudenmukaisuuden periaatteita kouluttamalla henkilöstöämme ja tekemällä yhteistyötä eri alojen ja muiden organisaatioiden kanssa.

Tavoite Tukea organisaatiota oikeudenmukaisuuden edistämisessä koulutuksen, valmiuksien kehittämisen ja parhaiden käytäntöjen jakamisen avulla henkilöstölle sekä verkostojen, kumppanuuksien ja palveluntoimittajien välillä.

Valitse sopiva vaihtoehto:

	Kyllä ✓	Osin ✓	Ei ✓	Näyttö/ Kommentti
Koulutamme henkilökuntaamme lisätäksemme tietoisuutta monikulttuurisuudesta, jotta palvelumme ovat yhdenvertaisia.	☐	☐	☐	
Olemme osallistuneet viimeisen vuoden aikana ainakin yhteen valistuskampanjaan, joka koskee tasa-arvoa tai väestön/asukkaiden epäedulliseen asemaan liittyvää kysymystä.	☐	☐	☐	
Teemme yhteistyötä vähintään yhden verkoston kanssa joka edistää yhdenvertaisuutta.	☐	☐	☐	

Mikä on maahanmuuttoa, tasa-arvoa ja monimuotoisuutta käsittelevä työryhmä?

The Task Force on Migration, Equity and Diversity (MED-TF) työryhmä on kansainvälinen verkosto, joka pohtii ja kehittää yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon, maahanmuuttoon ja monimuotoisuuteen liittyviä teemoja terveydenhuollon alalla. MED-TF -työryhmään kuuluu edustajia yli 20 maasta Euroopasta, Kanadasta ja Australiasta. Verkoston päätarkoitus on kannustaa kehittämään terveydenhuoltopalveluja siten, että ne pystyvät paremmin vastaamaan monimuotoisen ja nopeasti muuttuvan väestön terveydenhuollon tarpeisiin. MED-TF verkosto on linjassa kansainvälisen Network of Health Promoting Hospitals and Healthcare Services (HPH) -verkoston kanssa (<https://www.hphnetwork.org/>).

MED-TF työryhmä on laatinut laajan joukon terveydenhuollon yhdenvertaisuusstandardeja, joita terveydenhuollon organisaatiot voivat käyttää eri puolilla maailmaa. (Lisätietoa osoitteesta <https://www.hphnet.org/knowledge-innovation/>). Tämä yhdenvertaisuuden toteutumisen tarkistuslista on kehitetty terveydenhuollon organisaatioiden tueksi. Tarkistuslistan rakenne ja sisältö pohjautuu laajoihin itsearviointistandardeihin. Tarkistuslistan avulla organisaatio voi tehdä lähtötasaisen itsearvioinnin tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvistä suunnitelmista ja käytännöistä sekä aloittaa tarvittaessa palvelujensa yhdenvertaisuuden parantamisen. Tarkistuslista helpottaa etenemistä kohti laajojen standardien käyttöönottoa.